מהדורה למורה – שנת האחריות

כיתה ח' · טור דעה · 347 מילים · גרסה: חנ"מ · מפתח תשובות בעמוד זה, דפי התלמידים מהעמוד הבא

מבנה הדף: טקסט עם פסקאות ממוספרות ← חלק א' איתור (רמה א') ← חלק ב' הסקה, השוואה ומונח (רמה ב') ← חלק ג' טיעון והבעת עמדה (רמה ג') ← כרטיס יציאה. בחנ"מ: פסקאות נבחרות, 2 שאלות סגורות, שאלות עם פתיח, מחסן מילים ואותיות גדולות.

🔑 שנת האחריות – טור דעה

1 (א') · מה אמר הסבא לאלון? ✔ ב. שהוא מתחיל להיות אחראי על המעשים שלו

2 (א') · מה עשתה תמר בפרויקט בת המצווה? ✔ ב. התנדבה בבית אבות וקראה לדיירים עיתון

3 (ב') · אלון – לימוד קטע מהתורה והסבר שלו, ועמידה מול המשפחה; תמר – בלי מסיבה, פרויקט התנדבות בבית אבות. המשותף: שניהם הגיעו לתחושה שהתחילה אצלם אחריות – לשאול "מה אני יכול לעשות?".

4 (ב') · שהמניע שלה השתנה ממניע חיצוני (בקשת אימא) למניע פנימי – תחושת מחויבות לאנשים שתלויים בה; זו בדיוק האחריות שהיא מתארת.

5 (ג') · תשובה אישית: עמדה ברורה + נימוק + פרט (למשל: דברי הסבא; "הדברים הקטנים" של תמר; ההצעה לבחור מעשה קטן בכל שבוע).

💡 לדיון בכיתה: בקשו מהתלמידים לנמק בעל פה את סימון "איך הגעתם לתשובה" בשאלה אחת מכל חלק.

טקסט 10: שנת האחריות

כיתה ח' · טור דעה · גרסה מותאמת

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

📖 לפני הקריאה: בתרבויות רבות יש טקס שמסמן מעבר מילדות לבגרות. בישראל רבים מכירים את חגיגת בר המצווה ובת המצווה, וכל משפחה חוגגת אותה בדרך משלה – בבית הכנסת, במסיבה, בטיול או במעשה של נתינה. בטור שלפניכם שני תלמידים כותבים על המשמעות שמצאו. קראו, ושימו לב במה דעותיהם דומות ובמה הן שונות.

טור דעה

שנת האחריות

בגיל 12 או 13 נערים ונערות רבים חוגגים בר או בת מצווה. אבל מה זה בעצם אומר – להיות אחראי? נער ונערה מכיתה ח' כותבים על השנה שבה משהו השתנה.

א כשסבא שלי שאל אותי לפני בר המצווה "מה ישתנה אצלך?", עניתי בחצי צחוק: "אני אקבל טלפון חדש." הוא לא צחק. "בגיל הזה," הוא אמר, "אתה מתחיל להיות אחראי על המעשים שלך. לא ההורים, לא המורים. אתה." באותו רגע זה נשמע לי כמו משפט של מבוגרים. היום, שנה אחרי, אני חושב שהוא צדק. (אלון)

ב בשבילי, ההכנה לבר המצווה הייתה לימוד של קטע מהתורה ושל ההסבר שלו. ישבתי עם המורה שלי שבועות, ולמדתי לא רק לקרוא, אלא גם לשאול. המשפט שבחרתי עסק בכבוד לאחר. כשעמדתי מול המשפחה, הבנתי שאני לא רק מקריא טקסט עתיק – אני מתחייב לנסות לחיות לפיו. (אלון)

ג אצלנו בבית, בת המצווה נחגגה אחרת. לא הייתה מסיבה גדולה. במקום זאת, בחרתי "פרויקט בת מצווה": במשך שנה התנדבתי פעם בשבוע בספרייה של בית אבות, וקראתי לדיירים עיתון. בהתחלה עשיתי את זה כי אימא הציעה. אחר כך, כי חיכו לי. (תמר)

ד מה הפתיע אותי? שהאחריות לא הגיעה ביום אחד. היא נבנתה מדברים קטנים: לזכור בעצמי את המבחנים, לבקש סליחה מחברה בלי שמישהו יגיד לי, להחליט לבד אם ללכת למסיבה או להישאר עם סבתא כשהייתה חולה. שום דבר מזה לא היה קשור לשמלה או לעוגה. (תמר)

ה אלון ואני דיברנו על זה בהפסקה, והבנו שלמרות שחגגנו בדרכים שונות, הגענו לאותו מקום. בשבילו המקור היה בטקסט ובמסורת שהוא אוהב; בשבילי – בעשייה ובקשר עם אנשים. אבל שנינו מרגישים שמשהו התחיל: הרגע שבו מפסיקים לשאול "מי אשם?" ומתחילים לשאול "מה אני יכול לעשות?". (תמר)

בגרסה זו מופיעות פסקאות נבחרות מן הטקסט (האותיות שומרות על המספור המקורי).

חלק א' – מוצאים בטקסט

💡 קראו את השאלה פעמיים. סמנו את מילת השאלה. הקיפו את התשובה הנכונה.

🧺 **מילים שיעזרו לי:** טקס אחראי להתחייב מסורת נתינה בוגר

1. מה אמר הסבא לאלון? 🔍 איתור מידע

◯ א. שיקבל מתנה גדולה

◯ ב. שהוא מתחיל להיות אחראי על המעשים שלו

◯ ג. שעליו ללמוד יותר

2. מה עשתה תמר בפרויקט בת המצווה? 🔍 איתור מידע

◯ א. ערכה מסיבה גדולה

◯ ב. התנדבה בבית אבות וקראה לדיירים עיתון

◯ ג. טסה לחו"ל

חלק ב' – חושבים ומבינים

3. השוו בין הדרך שבה ציין אלון את בר המצווה לבין הדרך שבה ציינה תמר את בת המצווה. מה היה משותף לשניהם? 🧩 הבנה והסקה

אלון חגג ב... ואילו תמר... המשותף לשניהם הוא...

4. מה ניתן להסיק מדברי תמר: "בהתחלה עשיתי את זה כי אימא הציעה. אחר כך, כי חיכו לי"? 🧩 הבנה והסקה

אפשר להסיק שהסיבה של תמר השתנתה מ... ל...

חלק ג' – מה דעתי?

יש הטוענים שגיל 12–13 מוקדם מדי כדי לצפות מבני נוער לאחריות אמיתית על מעשיהם, ושהאחריות צריכה להישאר בעיקר אצל ההורים. אחרים טוענים שזה בדיוק הגיל להתחיל, בצעדים קטנים.

5. באיזו עמדה אתם תומכים? כתבו נימוק אחד. 💭 טיעון ועמדה

☐ אני מסכים/ה עם הצד הראשון ☐ אני מסכים/ה עם הצד השני

אני תומך/ת בעמדה ש... כי... _____

_____

_____

💡 תזכורת: עמדה (מה אני חושב/ת) + נימוק (כי...) + דוגמה.

1. מילה חדשה שלמדתי: _____

2. משפט אחד על הטקסט: _____

איך הרגשתי בתרגול? ☐ 😀 ☐ 🙂 ☐ 😐 ☐ 😟